

Slovenski dom

Stev. 226

V Ljubljani, četrtek 5. oktobra 1939

Leto IV

Bodoče stališče Italije po posvetovanjih v Berlinu:

Italija bo zagotovila nevtralnost sebi in svojim zaveznicam

Rim, 5. oktobra. m. Italijanski politični krogi še vedno razpravljajo o zadnjem obisku grofa Ciana v Berlinu ter o posvetitvah, ki jih je Ciano tam imel z nemškimi odgovornimi politiki. V vseh krogih prevladuje mnenje, da na berlinskem sestanku niso bili sprejeti nobeni skupni sklepi, ki bi veljali tudi za Italijo. Sestanek je bil informativnega značaja, kajti Italija je hotela biti poučena o nemških namelih in zadnjih dogodkih, ki so se vrstili po sklenitvi nemško-ruskega pakta. Italija zagovarja še naprej svoje dosedanje stališče in ne bi mogla sprejeti nobenih predlogov, ki bi povečali motnje med državami srednje Evrope in na Balkanu. Praz zato je Italija hotela zvedeti za točno vsebino rusko-nemške pogodbe.

Italija želi, da bi na Balkanu ostalo sedanje stanje, ki najbolj odgovarja koristim balkanskih držav in koristim Italije. O mirovnem predlogu, ki naj bi ga od Nemcev prevzel Mussolini, pa pravijo, da ta vest ne odgovarja resnici, kajti Hitler bo svoje predloge sporočil sam v svojem jutrišnjem govoru. Italija pa bo tem predlogom dala le svojo diplomatsko podporo. Po drugi strani pa se bo Italija z vsemi močmi trudila za svojo nevtralnost naprej, ter bo storila vse, da se bo nevtralnost zagotovila tudi vsem tistim državam, ki imajo z Italijo politične in trgovske zveze. Tako stališče je Italija zavzemala prej in ga ne bo spremenila tudi po obisku grofa Ciana v Berlinu.

Zdi se, da bo za ohranitev svoje nevtralnosti in nevtralnosti svojih prijateljev Italija v kratkem storila nekatere važne korake in sicer v tem smislu, da bi se države na jugu in jugovzhodu Evrope, ki hočejo za vsako ceno ostati nevtralne, tesneje povezale in tako svojo nevtralnost lažje branile. Budimpešta, 5. oktobra. m. Madžarsko časopisje še naprej piše zelo simpatično o odnosih med Jugoslavijo in Madžarsko, za katere pravi, da se od dne do dne boljajo. V tem smislu piše tudi »Pester Lloyd«, ki končuje svoj članek z ugotovitvijo, da bodo jugoslovansko ljudstvo in njegove narodnostne skupine stopile v obdobje harmoničnega razvoja in da bosta madžarsko ter jugoslovansko ljudstvo izpolnila svoje poslanstvo v srednji Evropi s popolnim uspehom.

Vesti 5. oktobra

Bolgarska vlada je izdala nalog, da se morajo vsi bolgarski državljani takoj vrniti iz Francije. Finska vlada zanika vesti, da bi Švedska in njena vojska nameravali zasesti Aalandske otoke, katere bi radi dobili v svojo oblast tudi boljševiki.

Predsednik republike Paname je uradno obvestil Anglijo, Francijo in Nemčijo o sklepu vseameriške konference, da je določen varnostni pas ob vseh ameriških obalah. V ta pas podmornice in letala vojskujočih se držav nimajo vstopa.

Japonska vlada je morala ustanoviti posebno ministrstvo za zunanjo trgovino, ker ta trgovina zaradi sovražnega stališča Amerike vse bolj pada, kar povzroča resne skrbi japonski vladi.

Predsednik Združenih držav Roosevelt je povabil bivšega poljskega predsednika Moscickiega, naj se naseli v Ameriki. Zdravstveno stanje pa Moscickiemu te poti ne dovoli.

Češki general Prchala je včeraj odpotoval iz Romunije v Francijo, kjer bo sodeloval pri organizaciji češke vojske.

Ameriški senator Johnson je pri včerajšnjem razgovoru o nevtralnosti predlagal, naj bi predsednik Roosevelt posredoval za mir v Evropi.

Imperialna konferenca, na kateri bodo sodelovali zastopniki Kanade, Avstralije, Nove Zelandije in Južne Afrike, se bo v kratkem sestala v Londonu.

Tri ameriške torpedovke, ki so se že več let mudile v evropskih vodah, so včeraj odplule iz Lizbone proti New Yorku.

8000 tonski nemški parnik je naletel na nemško mino blizu otoka Borkuma in se potopil s tovorom železne rude, katero je vozil iz Švedske.

Predsednik angleške vlade Chamberlain ni v svojem govoru povedal ničesar novega.

Nemci v Češkoslovaški so začeli zbirati za narodno socialistično zimsko pomoč. Tako so uvedli na cestni železnici v Pragi in drugih mestih ter tudi po cesti povišane pristojbine, kakor v Nemčiji pobirajo za zimsko pomoč. Čehi se izogibljajo nabiralcem.

Iz Turčije poročajo, da so v notranjosti države našli veliko petrolejsko polje. V globočini od 400 metrov so ogromna najdišča petroleja.

Nemška vlada je poslala Norveški opomin, da se morajo norveške ladje strogo pokoriti poveljem nemških podmornic ter ne smejo bežati pred preiskavo, če ne, bodo takoj potopljene. Listi severnih držav pišejo, da bo boljševiski zunanji minister Molotov konec meseca dospel v Berlin. Ker se take vesti že dolgo ponavljajo, novica ni zelo verjetna. Če bo treba, bo u. r. z. spet kak Nemec potoval v Moskvo.

Uradno glasilce nemškega zunanjega ministrstva »Diplomatische Politische Korrespondenz« obseja navodilo, ki so ga prejela oborožene angleške trgovske ladje, da naj uničijo vsako nemško podmornico, če ne drugače, pa tako, da zavozijo nanjo. Nemški list pravi, da pomeni ta odredba napoved nečloveške vojne nemškemu narodu in da bo Nemčija že znala odgovoriti.

Predsednik francoske vlade Daladier in češkoslovaški poslanik v Parizu Osusky sta včeraj podpisala pogodbo o ustanovitvi samostojne češke vojske na francoskem. Češki armadi bo poveljeval general Ingr.

V angleški zgornji zbornici so včeraj razpravljali o razkazovanju Poljske. Med drugimi govorniki je protestantovski škof iz Jorka dejal, da uničenje poljske države ne pomeni uničenje poljskega naroda. Naj bo mir kakršen koli, nikdar ne bo mogel temeljiti na priznanju dejstva, da Poljske ni več.

Anglija bo te dni uradno priznala novo poljsko vlado in novega predsednika republike.

Rusko-turška pogajanja v Moskvi ne motijo dobrih odnosov med Turčijo ter Anglijo in Francijo, pravi uradno sporočilo angleškega informacijskega urada.

Nemci so začeli sedanjo vojno z dosti večjo treznostjo, kakor pa svetovno vojno. Zavedajo se, da je preskrba iz Rusije vezana z določenimi težavami, ki se pa bodo dale sčasoma odstraniti. To se bo zgodilo s skupnim trudom in s skupnimi nemško-boljševiški organizacijami. Zaradi tega predstavlja zveza med Nemčijo in Sovjeti nevarnost za Anglijo, piše nemško časopisje, ko razlaga gospodarski pomen zveze med boljševizmom in narodnim socializmom.

Drobne

Rim, 4. okt. l. Mussolini je danes ob velikih slovesnostih, katerih so se udeležili vsi predstavniki oblasti in fašistične stranke, slovesno zastavil lopato za dela na »Via Imperiale« v Rimu. Za njim so delavci, ki so duceja dolgo in z velikim navdušenjem pozdravljali, nadaljevali delo in se je s tem velika »Via Imperiale« začela graditi.

Šajo v nevarno politiko, ki bi hudo kompromitirala njihove odnose do Sovjetske Rusije. Zdej, ko so ti poizkusi kapitalističnih veselij onemogočeni, in ko ni nobene možnosti več za strategično izkoriščanje baltških držav, je Sovjetska Rusija stavila pod svoje varstvo baltške države in se bo odslej brigala za njih

Gospodarska ofenziva Anglije v nevtralnih državah

Anglija je pripravljena od severnih in južnovzhodnih nevtralnih držav pokupiti vse izvozno blago

London, 5. okt. o. Poluradni poročajo: Ker je zaradi blokade nad Nemčijo močno prizadeta izvozna trgovina nevtralnih držav, je angleška vlada pripravljena nadomestiti škodo tem državam s tem, da bi pokupila vse blago, ki ga zaradi zapore ne morejo izvažati v Nemčijo ali kam drugam. Zaradi tega je angleška vlada že poslala vsem nevtralnimi državam v severni Evropi in na Balkanu ponudbe za sklep primernih trgovinskih sporazumov. Od Švedske je pripravljena kupiti vseh 13 milijonov ton železne rude, katero je Švedska do zdaj povečini izvažala v Nemčijo, prav tako od Norveške, od Finske, od južnovzhodnih evropskih držav pa žito, živino in druge reči.

Gre za obsežno trgovsko in gospodarsko ofenzivo Anglije, katere namen je med drugim tudi, da s temi nakupi izpolni gospo-

darsko osamitev Nemčije.

Če bodo nevtralne države angleške pogoje sprejele, bo Anglija sama organizirala prevoz blaga iz nevtralnih pristanišč v Anglijo, bodisi s svojimi ladjami ali pa z nevtralnimi ladjami, katerim bo dala potrebno vojno spremstvo.

Iz Londona poročajo tudi, da je angleška vlada poslala raznim pomorskim nevtralnimi državam vprašanje, ali bi bile pripravljene voziti zanj les iz Rusije. Znova potrjujejo vesti, da je Sovjetska Rusija pripravljena Angliji dobavljati ne le les, marveč tudi razno drugo blago ter ga voziti iz severno ruskih pristanišč v Anglijo celo s svojimi ladjami.

Vprašanje je samo, ali bodo nemške podmornice spričo tega in spričo pogodbe med Nemčijo in Rusijo potapljale tudi sovjetske ladje, ki bodo vozile blago v Anglijo.

Trinajst dni turškega obiska v Moskvi

Pogajanja za črnomoški pakt so se zavlekla zaradi novih boljševiških zahtev

Ankara, 5. oktobra. Turški politični krogi pričakujejo, da se bodo pogajanja v Moskvi končala konec tega tedna. Smatra se, da bo prišlo nato do sestanka med Saradzogom in romunskim zunanjim ministrom Gafencom v Constanci. Turčija poudarja, da ji je na tem, da se sedanjí spopad v Evropi reši mirno.

Včeraj je turški zunanji minister Saradzoglu imel sestanek z angleškim veleposlanikom ter odpravnikom poslov francoskega veleposlaništva.

Včeraj je tudi sprejel odgovor svoje vlade na sovjetske predloge. Menijo, da bo v kratkem imel sestanek z Molotovim.

Predvčerajšnjim je imel turški zunanji minister, kakor poroča agencija Tass daljši razgovor z vrhovnim poveljnikom boljševiške vojske, maršalom Vorosilovim. Nato je obiskal tudi ministra za zunanjo trgovino Mikojana.

Carigrad, 5. okt. o. Današnji turški listi odgovarjajo na vesti tujega tiska o tem, da so se pogajanja med Turčijo in Rusijo ustavila in da je zunanji minister Saradzoglu nenadno in nepri-

čakovano odpotoval iz Moskve v Ankaru. Listi imenujejo te vesti golo domišljijo. Tudi uradna poročevalska agencija pravi, da so vsa taka poročila brez podlage. Pogajanja v Moskvi se nadaljujejo v prisrčnem in prijateljskem ozračju.

V carigradskih političnih krogih poudarjajo, da se mudi turški zunanji minister že trinajst dni v Moskvi in da je redko kateri diplomatski obisk pri Sovjetih tako dolgo trajal. Obisk se je zavlekel zaradi novih sovjetskih predlogov, za katere so potrebna nova pogajanja in nova navodila turške vlade.

Ankara, 5. okt. o. Namestnik turškega zunanjega ministra, predsednik vlade Refik Sajdam je včeraj sprejel nemškega poslanika v Ankaru von Papena in imel z njim dolgo posvetovanje. Von Papen, ki je pripravil zvezo med Nemčijo in boljševiki, je najbrž skušal predsednika turške vlade prepričati, naj bi Turčija odnehala od zahtev, da njene nove pogodbe s Sovjeti ne smejo nasprotovati določilom njene zveze z Anglijo in Francijo.

Vojaški pritisk boljševikov na male baltiške države

20 divizij rdeče vojske čaka na letonski meji

Moskva, 5. okt. o. Ker se je letonski zunanji minister pri posvetovanjih v Moskvi upiral, da bi v imenu svoje države sprejel sovjetske zahteve o nadzorstvu nad letonskimi železnimi in nad tem, da bi Sovjeti dobili oblast nad pristaniščem v letonski prestolnici Rigi, edinim pristaniščem v tem delu Baltiškega morja, ki pozimi ne zamrzne, je sovjetska vlada svoje zahteve podprla s tem, da je prestavila 20 divizij rdeče vojske in motoriziranih enot z estonske na letonsko mejo. Pričakujejo, da bo Letonska v kratkem sprejela vse boljševiške zahteve.

Tallin, 5. okt. o. Poročajo, da bo Sovjetska Rusija namestila po oporiščih, katere bodo uredili na raznih delih estonske obale in otokov, več sto tankov, 600 letal in nekaj tisoč koioy avtomatičnega orožja. 600 letal in več

tisoč pilotov čaka že na letališčih okoli trdnjave Kronstadt pri Petrogradu.

Kovno, 5. okt. Litvanski minister za zunanje zadeve Urbis se je vrnil v Kovno, da poroča o pogajanjih, ki jih je vodil v Moskvi. Urbis se bo najbrž vrnil v Moskvo, da nadaljuje začeta pogajanja še danes.

Tallin, 5. okt. Estonski zunanji minister Selder ter sovjetski odpravnik poslov Bočkarjev sta snci izmenjala ratifikacijske listine za estonsko-sovjetsko pogodbo o vzajemni pomoči, sklenjeno 28. septembra. S tem je ta zveza stopila v veljavo.

Sovjetski komisiji, ki ima nalogo pripraviti izvedbo vojaških določb estonsko-sovjetskega pakta, je bilo dodanih še 6 pomorskih častnikov, ki so včeraj prispeli v Tallin.

Vojni položaj na zahodnem bojišču - nespremenjen

Pariz, 5. okt. Snoenje uradno poročilo francoskega vrhovnega poveljstva se glasi: Patroliiranje in zasede na raznih točkah bojišča. Sovražnik je poskušal napad južno od Pirmasensa, toda je bil odbit. Neka naša pomornica je ustavila in privedla v naše pristanišče nemško trgovsko ladjo.

Nemške oblasti so poslale zadnje civilno prebivalstvo iz krajev Bergzabern, Pirmasens, Zweibrücken, Saarlouis, Merzig. Vsa ta mesta so zdaj pod ognjem francoskih topov.

Vojne operacije med Reno in Mozelo so bile včeraj zelo živahne. Sicer niso bile večjega obsega in niso presegle okvira krajevne aktivnosti, vendar pa so nastale po daljšem zatišju na vsem bojišču. Z obeh strani so bile poslale patrole do

najbližjih utrd. Nekatere teh patrol so šle celo dalje, kakor jim je bilo naročeno. »Mrtvo ozemlje« med utrjenimi črtami je vse razorano od granat. Patrole so imele predvsem nalogo ugotoviti, kje se nahajajo pasti in žične ovire. Včeraj je sovražnik poskušal južno od Pirmasensa napad, pri čemer ga je zadržalo streljanje strojnic, še preden je prispel do prvih francoskih položajev.

Naročajte in širite
Slovenski dom!

Vesti o ruski zasedbi Besarabije

Moskva, 5. oktobra. o. DNB poroča: Med ruskim prebivalstvom se vztrajno širi vesti, da bo Sovjetska Rusija v kratkem zahtevala od Romunije vrnitev Besarabije, katere prebivalstvo je povečini rusko. Te vesti potrjuje dejstvo, da se zbirajo močni oddelki sovjetske vojske v južni Ukrajini, zlasti po mestih vzdolj romunske meje. Vse posadke po teh mestih so bile zadnje čase podvojene.

Razpust zbornic v Franciji

Pariz, 5. okt. AA. Havas: Uradni list objavlja razpust senata in skupščine iz notranje-političnih razlogov. Komunistični poslanci ne bodo uživali imunitete ter bodo odgovarjali za vsak poizkus nadaljevanja propagande razpuščene komunistične stranke.

Kaj bo z nemškimi ladjami v ameriških pristaniščih

Washington, 5. okt. Zunanji minister Cordell Hull je na včerajšnjem sprejemu zastopnikov tiska razlagal sklepe panamske konference ter dejal, da je določitev varnostnega pasu samo razširitev nadzorstva pomorskih in letalskih patrol nad ameriški obalami. To nadzorstvo je vlada Zedinjenih držav uvedla takoj, ko so se začele sovražnosti v Evropi. Hull je izrazil priznanje duhu edinstva, vzajemnosti in sodelovanja, ki je vladal na konferenci. Glede posledic, ki bi jih panamska deklaracija lahko imela za okoli 80 nemških ladij, ki se nahajajo v vodah latinske Amerike, je Hull odklonil vsako pojasnilo, ter dejal, da so podrobna navodila o tem dana odboru na proučevanje.

Slovenija volila 4 senatorje

Belgrad, 5. oktobra. Državni odbor za volitve senatorjev je včeraj in danes imel sejo pod predsedstvom predsednika senata in predsednikom državnega odbora dr. Antona Korošca. Na včerajšnji seji je bilo določeno število senatorjev, ki jih bodo izvolile posamezne volivne enote in sicer: Slovenija 4 senatorje, drinska 5, zetska 3, banovina Hrvatska 13, vrbaska 3, dunavska 8, moravska 5, vardarska 5, mesto Belgrad s svojim upravnim področjem pa enega senatorja. Potem takem bo v vseh kraljevini 12. novembra izvoljenih skupno 47 senatorjev. Na današnji seji je državni odbor določil volivne odbore za vse volivne enote. Za predsednika volivnih odborov so določili: za predsednika volivnega odbora za dravsko banovino s sedežem v Ljubljani Ivan Škarja, član državnega sveta v Belgradu.

Boj za Baltiške države

Rim, 4. okt. b. V zvezi z akcijo, ki jo Sovjetska Rusija izvaja med baltiskimi državami, beležijo tukajšnji listi članek moskovskih »Izvestij«, ki trdi, da je cilj sovjetske politike zagotoviti kontrolo nad baltiskimi državami in s tem izključiti vpliv drugih držav v tem delu Evrope. »Izvestja« istočasno obtožujejo kapitalistične države, da so »hotele zaslužiti baltiske države, da bi jih lahko gospodarsko izkoriščale.« Sovjetski list zlasti ostro napada Veliko Britanijo, za katero pravi, da je hotela postaviti svoja pomorska oporišča na estonskih otokih Eslu in Daguji in si tako zagotoviti oporišča za izvedbo svojega načrta, da spravi pod svoje gospodstvo tudi Baltsko morje. Velika Britanija je že dolgo dobo let izvajala pritisk na baltiske države, da se vme-

Parada nemške vojske pred Hitlerjem v Varšavi

Berlin, 5. oktobra. o. Vodja rajha Hitler je danes odletel v Varšavo, da prisostvuje veliki vojaški paradi. V Varšavo so prišli tudi vsi člani nemške vlade, vsi armadni poveljniki ter zastopniki stranke. Po veliki paradi se bo Hitler tako vrnil v Berlin, kjer bo jutri imel svojo napovedani govor v nemškem zboru in sicer opoldne. Govor je že gotov ter ga sedaj prevajajo v tuje jezike. Vsebinsa pa je še tajna. Govor bodo vse nemške

radijske postaje takoj oddajale v pomembnejših tujih jezikih.

Vodstvo nemške policije je zadnje dni izvedlo obsežne priprave za zagotovitev varnosti ob kancrjem obisku poljski prestolnici. V zvezi s tem je bilo začasno zaprtih več desetstisočev civilistov moškega in ženskega spola, ki bi morebiti mogli motiti slovesni sprejem. Varnostno službo ob obisku kancerja v Varšavi bodo izvajali SS oddelki, vojska in letalstvo

Prerokovanja o svetovni vojni v bodočnosti

Usedlina kave, igralne karte, zvezde, let ptič in slične stvari so še dandanes načini, iz katerih skušajo ljudje razbrati bodočnost. Vedeževalke za blestečimi imeni in astrologi tudi danes ne trpijo zaradi brezposelnosti. Ljudi, ki verujejo v prerokovanja, ki so radovedni, kakšna bo bodočnost, prav nič ne moti, da karte, ali kavina usedlina, ali vedeževalke govorijo sedaj tako, drugi pa spet drugače. Sicer pa se tudi zdravniki in meteorologi v svojih napovedih in ugotovitvah razlikujejo in motijo.

Cim bolj je v svetu padala vera, tem bolj je raslo praznoverje. Človek je že tako ustvarjen, da mora v nekaj verovati, če ne v pravo, pa v neumno. Zato niso nikdar razni preroki in zvezdogledi bili tako upoštevani, kakor v današnjih časih, ki so baje obračunali z vsemi nestvarnimimi ostanki nekdanjih dni in ljudi.

Čeprav to človeško norost, ki je samo potvarjanje globoke človeške potrebe po veri v Neznano, obsojamo, moramo priznati, da je vsaka doba res imela tudi svoje preroke, vide, ki so napovedovali — včasih s presenetljivo točnostjo — bodočnost. Danes je čas, ko nas neizrečeno zanima vse, kar bi bilo v zvezi z bodočo usodo sveta in Evrope. Ta stara in nova prerokovanja je pred nedavnim zbral neki nemški pisatelj in jih izdal tudi v knjigi.

To so prerokovanja o svetovni vojni v bodočnosti.

Ta pisatelj meni, da bo »svetovna vojna« števila 24 v času med letom 1940 in 1950. Države, ki se bodo udeležile te svetovne morije, bodo preživele nepopisne strahote.

Ta prerokovanja so zelo slikovita in seveda polna nepomembnih podrobnosti. Nekatera izmed njih pa imajo celo vrsto točnih podatkov.

Sveta Ottilija je imela že pred letom 720 privid, da bodo Germani najprejirjivejši rod na svetu. Vojne, ki bodo nastajale druga za drugo in, ki bodo vedno strahotnejše, bo izzval človek, ki se imenuje Antikrist. Vojna bo izbruhnila na področju Donave in vojniki s krili bodo uničevali mesta in vasi. Po velikem zmagovalstvu Germanov — nadaljuje njena prerokba — bodo propadli in njihova država bo razdeljena na 32 majhnih držav. Na koncu pa bo prišel veliki Antikrist, po vsem tem pa bo imela Germanija spet svojega kralja.

V 16. stoletju je prerokoval prior samostana Maria Lach, da bodo v dvajsetem stoletju tri velike vojne, ki bodo vso Germanijo in obmejne zemlje spremenile v prah in pepel.

Potem, ko bo Germanija že izgubila vojno, bo nastala še strašnejša vojna, v kateri pa bo Germanija popolnoma uničena. Strahoviti stroji bodo poteptali vso travo na poljih in ogenj in strupeni oblaki, ki so jih naredili ljudje, bodo na nebu. Tako bo propadel zli duh.

Železne puške, puške na konjih...

Prior Leon Magnus je v sedemnajstem stoletju prerokoval, da bosta v dvajsetem stoletju izbruhnili dve vojni in, da bo v drugi vojni vse porušeno, kar je bilo postavljeno, da bodo nastali strupeni oblaki, premakljive trdnjave, letelice ladje in, da bodo ljudje ponoreli sami od sebe.

Leta 1794 je izšla tiskana knjiga z naslovom »Prerokovanja iz samostana Marienthal«. V tej knjigi piše, da bo en rod po veliki svetovni vojni izbruhnila še večja vojna in to s te in one strani tekoče vode. Napoveduje železne konje, puške na vozovih, ognjeni dim iz oblakov, ki pravzaprav niso oblaki, velike orle v zraku in krte, ki rijejo pod zemljo.

V prerokovanju iz leta 1811 je zapisano, da se bo dogodila velika nesreča, ker je v neki deželi v srednji Evropi nastalo nezadovoljstvo z njenim poglavarjem. Zmaga bo prišla z zahoda in to zmago bo izvajala armada sedmih narodov. Glavna bitka bo na Renu in zmagal bo beli knez iz Francije.

Leta 1814 je prerokovala opatinja Katarina von Emmerich, da se bo petdeset ali šestdeset let pred letom dvatisoč osvobodil Lucifer, da bo srce Evrope vedno večje in večje, da ga bo nato ranil beli knez in, da bo neka država v srednji Evropi razpadla v več manjših držav.

Leta 1866 je neki župnik v Franciji objavil prerokovanje nekega francoskega vojaka. V tem prerokovanju zatrjuje, da bo v dvajsetem stoletju izbruhnila vojna proti onim, ki ogrožajo svet, da bodo Italijani zahtevali Nice, pa je ne bodo dobili. Francija bo po velikih težavah prešla čez Ren in uničila zvezo v srednji Evropi in da bo Franciji spet zavladal kralj.

Predvsem je v teh prerokovanjih in tudi v mnogih drugih je zlasti zanimivo opisanje novega, tedaj neznanega orožja; v tem so torej vsa ta prerokovanja točna. Dejstvo, da so o zrakovstvu že zdavnaj govorili, čeprav ga v tem času še niso poznali, igra v teh prerokovanjih veliko vlogo. Temu se ne smemo čuditi, ako se spomnimo starih slik in bakrovezov, na katerih so bile že upodobljene slične stvari.

Na Dürerjevem bakrovezu »Jata ptič« leti čudna jata ptič, podobnih letalom.

Načelo »Dobrega« in »Hudega«

Prav lahko smatramo, da so dotični duhovniki kot preroki poznali umetnost prerokovanja od svojih prednikov ali so pa vsaj čisto podzavestno razvijali dalje svoje privide.

Se bolj pa so zanimive glavne misli teh prerokovanj; vsa imajo isto vsebino: boja med dobrim in hudim, med svetlobo in temo, med pravico in krivico. Načelo »Dobrote« je knez v beli obleki, načelo »Hudega« pa posebej »Velike« kot prikazen, ker je tuje v božjem kraljestvu. Na koncu vseh teh videnj pa stoji sreča in mir — Novo nebo in nova zemlja.

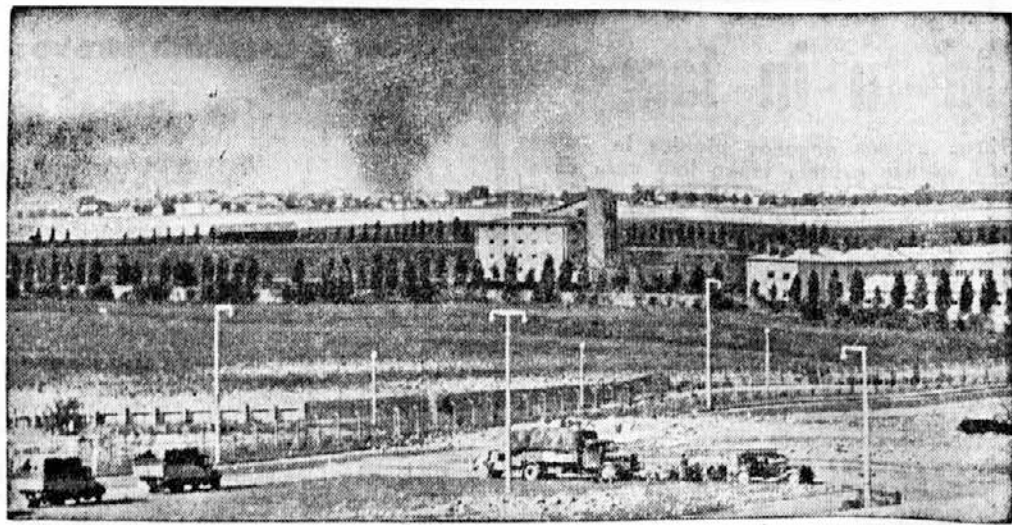
Vsi prividi se vrtijo okoli dvajsetega stoletja, okoli reke Ren. Zakaj? Odgovor na to vprašanje prav za prav ni lahek. Vendar si lahko razlagamo, da so jasnovideci in preroki govorili to, kar so običajno delali umetniki, ki so slikali stvari iz Svetega pisma: svoje privide so postavljali v okolico, kjer so živeli sami.

Dürer na primer je prikazoval Babilon kot staronemški grad.

Kot največjo reko sveta so si pač predstavljali Ren.

Ljudi je leto 1000 razočaralo, zato so preroki vzeli leto 2000 kot apokaliptično in usodno.

Moderni astrologi bodo seveda omalovaževali

Strahote vojne na Poljskem: Varšava, mučeniško mesto obupanega junaštva — gori

ta prerokovanja, kakor omalovažujejo današnji kemiki staro alkimijo. Nostradamus je bil bojda leta 1503 v južni Franciji in je spisal »skrivnostno knjigo«, kakor jo imenuje Göthe.

Nostradamus je prerokoval svetovno vojno, porušenje stolnice v Reimsu, bitko na Marni, rusko revolucijo, propad Češke. Kakor pravi Maurice Privat, prerokuje Nostradamus veliko vojno v letu 1944. Vojna bo na Sredozemskem morju, v njej bosta igrala veliko vlogo papež in Anglija.

Bodočnost bo pa pokazala, kako in kaj je s temi prerokbami. Mi verujemo, da je ta bodočnost v božjih usmiljenih rokah.

Prvi radio so imeli — Kitajci

Kitajce poznamo kot zelo kulturne ljudi, ki so poznali že mnogo stvari prej, kakor pa civilizirana in o pomenu in vrednosti kulture napadeno poučena Evropa. Tako vemo, da so Kitajci že davno poznali smodnik, papir, sviloprečko in nešteto drugih stvari. To je star narod umetnikov in hudomušnežev, ki je iznašel mnogo stvari. Ne da bi naštevati stvari, ki so jih Kitajci iznašli, je ena od teh tudi »glasba«, ki prihaja po zračnih valovih, mnogo prej, kakor pa smo poznali radio. To glasbo so proizvajali golobi, pa ne seveda z gruljenjem. Opremljeni so bili z majhnimi piščalkami, ki so bile narejene iz stebelc rož ter iz zelo majhnih bučnic. Vsaka taka piščal je sestojala iz nekaj stebelc, ki so bila tako razporejena, da so letelci golobje z njimi proizvajali neke vrste glasbo.

Ni treba, da gre človek v deželo nebeskih sinov, da bi si ogledal te vrste glasbilo, ampak ga lahko vidi v muzeju Field v Združenih državah. V tem muzeju je baje več takih glasbil, ki so v neki meri skromni predniki radia, kakršnega poznamo danes. V starih kitajskih arhivih najdemo menda več dokazov za to, da je bila te vrste glasba nekdanje priljubljena in da se je mandarinom večkrat zahotelo po njej, da so si na ta način preganjali skrbi, kar je obenem tudi dokaz, da so ljudje že od nekdaj iskali utehle ob zvokih glasbe. Z iznajdbo radia se je zapadnjakom posrečilo, da zračne glasove izpopolnijo do skrajnosti.

Kakor so kremeniski lutojarji s svojim igranjem vsa ostala mesta prekašali, tako so se tudi nekateri od teh, ki so izdelovali te vrste glasbila, povzpeli na tako visoko stopnjo, da so bili res pravi umetniki v izdelovanju teh glasbil in v prirejanju »radijskih koncertov«. Koliko truda in raziskovanja je bilo treba, da je človeštvo prišlo do najbolj skrivnostnih glasov. Kakšno zadoščenje pa so imeli tudi oni, ki so v davnih časih poslušali glasbo nepoklicnih umetnikov.

Gotovo pa je bilo treba takrat bolj napeti ušesa, kakor pa danes, ki jih lovi namesto tebe zvočnik.

Drugi programi

Četrtek, 5. oktobra: Zagreb: 20 Violina, 20.30 Vokalni koncert, 21 Zabavna glasba — Bratislava: 20.40 Slovenske narodne, 21 Slavnostni koncert — Sofija: 20 Simfonični koncert — Ankara: 19.30 Orkestralni koncert, 20.50 Jazz — Beromünster: 20 Opera — Budimpešta: 20.30 Orkestralni koncert, 22 Ciganski orkester, 23.05 Plesna glasba — Bukarešta: 20.15 Simfonični koncert, 22.15 Zabavna glasba — Hürby-Stocholm: 19.30 Vojaska godba, 20.15 Predavanje o francoski revoluciji, 21 Vokalni koncert, 21.30 Rapsodija, 22.30 Lahka glasba — Trst-Milan: 17.30 Brazilski koncert, 21 Pisan koncert, 21.50 Violina — Rim-Bari: 20.30 Simfonična glasba, 21 Opera — Florencia: 20.30 Moderna glasba, 21 Igra, 21.40 Pisana glasba — Oslo: 20 Simfonični koncert, 22.15 Zabavni koncert — Sottens: 20.30 Slavni solisti, 20.50 Predavanje o Suez.

Program radio Ljubljana

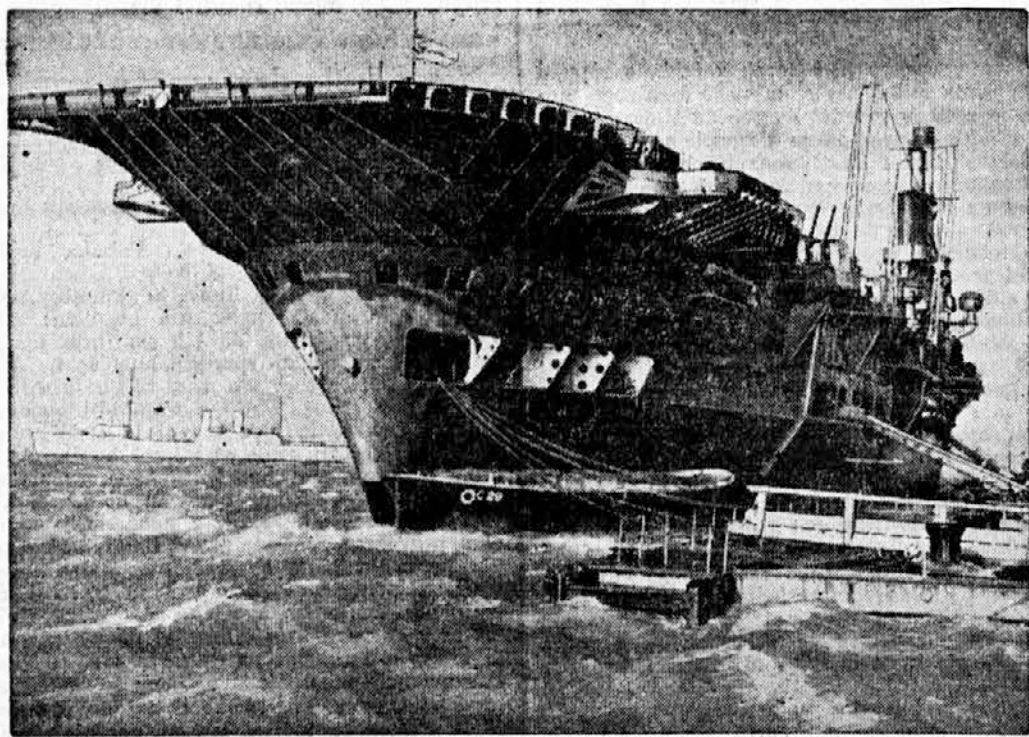
Četrtek, 5. oktobra: 12 Orkestralni koncert (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Srameljski orkester — 14 Napovedi — 18 Pester spored Radijskega orkestra — 18.40 Slovenska za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura — 20 Cimermanov trio — 20.45 Reproduciran koncert simfonične glasbe — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Veseli zvoki (Radijski orkester).

Petek, 6. oktobra: 11 Šolska ura: Kako smo tabo-rili. Razgovor učencev bežigradske poskusne šole, vodi g. Miroslav Zor — 12 Po naših logih in gajih (plošče) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Slovenska glasba (Radijski orkester) — 14 Napovedi — 18 Zenska ura: O konserviranju soli (g. F. Brodarjeva) — 18.30 Waldteufelovi valčki (plošče) — 18.40 Iz zgodovine gorenjskega železarstva (g. Agv. Kuhar) — 19 Napovedi, poročila — 19.30 Kotiček SPD: Gore v jeseni (g. prof. M. Lipovšek) — 19.40 Nac. ura — 20 Klavirski koncert g. Ducey Temmel-Belec — 20.45 Pester spored Radijskega orkestra — 22 Napovedi, poročila — 22.30 Angleške plošče.

Sobota, 7. oktobra: 12 Venček pisan in vesel, v vas bo dobro voljo vnel (plošče brez napovedi) — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.30 Venček pisan in vesel, v vas bo dobro voljo vnel (plošče brez napovedi) — 14 Napovedi — 17 Oštroška ura: a) dr. B. Magajna: Rakko in Lija (prvo branje); b) Gašperček — 17.30 Pregled sporeda — 18 Za delopust igra Radijski orkester — 18.40 Kaj je našega in tujeva v slovenskih ljudskih običajih (g. Boris Orel) — 19 Napovedi, poročila — 19.40 Nac. ura — 20 O znanosti politiki (g. urednik dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Zivalski krog: Pisan večer, pri katerem sodelujejo člani rad. igralne družine, Jožek in Ježek. Vmes nekaj plošč — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za dober konec igra Radijski orkester.

Podpis, ki je spremenil lice Evrope: Nemški zunanji minister Ribbentrop podpisuje pogodbo med boljševiško Rusijo in Nemčijo. V ozadju se zadovoljno smeje boter uničenja Poljske »oče narodov« Stalin, obnovitelj ruske imperialistične politike, ki je v načelnem nasprotju z boljševiško ideologijo.

Največja angleška letalonosilka »Ark Royal«, o kateri so Nemci poročali, da jo je zadel njihova bomba. Poveljstvo angleške mornarice je pa v odgovor na to vest povabilo vojaške zastopnike tujih držav na to ladjo, da so si jo ogledali. Prirejen jim je bil tudi dober prigrizek.

Lojze Pajtlar:

BEG IZ TUJSKE LEGIJE

Ko je videl, da me ni zadel, se je začel gnati proti meni. Bil je besen kakor žival. Kakor hitro se mi je približal na meter razdalje, sem ga z vso silo sunil z nogo v trebuh, takoj nato pa še enkrat v nogo nad kolenom, ker se pri prvem udarcu ni takoj zgrudil na tla.

Priznam, da bi se ga bil težko ubranil, če bi ne bil orjak pijan, kajti rešil sem se le z hitrostjo, saj bi z močjo pri tem velikanu nič ne opravil.

Čez nekaj trenutkov se je dvignil in opotekajoč se korakov odšel proti taboru v svoj šotor.

Drugo jutro me je vprašal, zakaj sem ga sunil v trebuh, drugače se ni nič spominjal. Sicer se niva nikoli sporekla. Arabci iz bližnje kazbe so večkrat prihajali in prodajali jajca, sadije in druge stvari za mal denar, proti koncu so nam celo prinašali grozdje. Brezke so prodajali cel kosček za frank, da si se lahko do mile volje najedel za ničev denar.

Vsakih štirinajst dni smo hodili na oddaljen potok, da smo se oprali in umili za dva tedna vkup. Jaz sem šel z drugimi vred samo trikrat.

Ko sem se pa nekoč zopet pridružil

»pralni in umivalni« koloni, smo našli potok popolnoma suh, tako da smo se vsi utrujeni, še bolj umazani vrnili nazaj. Vode za pranje ni nihče mogel dobiti, edino jaz, ki sem bil pri kuharju dobro zapisan, sem je dobil dva ali tri litre na dan, da sem si včasih lahko opral perilo. Marsikatera gospodinja se bo začudila, kako si morem e tako malo vode prati, toda legija te nauči marsičesa.

Naučili smo se, kako štediti z vodo, ko dobiš samo za pitje. Poleg vode smo dobili vsak dan tri četrta litra vina k hrani, lahko pa je vsakdo kupil na teden dva litra vina, liter po 75 centov. Plače smo dobili na teden tisti, ki smo bili v legiji šele leto dni, 45 frankov, tisti pa, ki so imeli več let službe, so dobivali plačo po številu odsluženih let.

Štirinajst dni preden smo odpotovali, je nastal ponoči tak naliv in veter, da nam je skoraj vsem podrlo šotore. Veliki potoki vode so drveli navzdol in čez tabor, da nam je vsem odneslo prtljago e šotori vred. Nekaj šotorov je sicer ostalo še pokonci, a se je natrpalo v nje toliko vojakov, da nas je večina stala zunaj, vsak zavrt v šotorsko platno, če je imel še toliko sreče, da ga je prej

ujel, preden mu ga je voda odnesla.

Bili smo vsi premraženi in mokri do kože, ko se je naliv tako nenadno, kakor je prišel, spet ustavil. Na spanje ni nobeden več pomislil, ampak smo šli kar po temi iskat vsak svoje stvari, šotorska krila in prtljago. Seveda nihče ni našel svojega blaga in smo si šele drugo jutro lahko izmenjali in poiskali izgubljene reči. Vsega pa je precej manjkalo.

Afrika mi je epet pripravila lepo presenečenje.

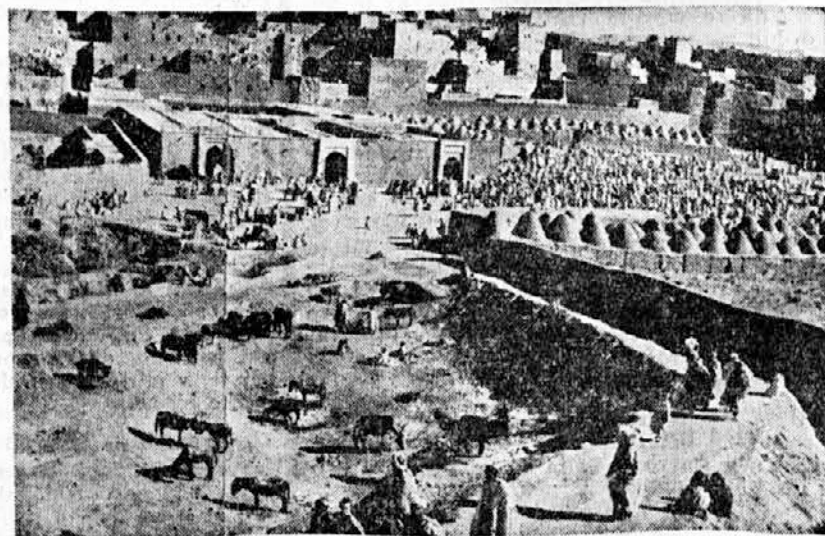
Ta dan ni nihče delal, razen nabiralcev drv. Ti so morali, zakaj kuhinja je poslovala vsak dan. Opoldne sem zvedel, da je povedal komandant na raportu, da bomo čez štirinajst dni odpotovali v Fez in ne v Ksar-ee-Souk, kakor so nam splošno rekli. Zamenjali naj bi bataljon, ki je odšel v Ksar-ee-Souk. Zvedel sem tudi, da imamo do Feza okrog 750 kilometrov in da bomo vse to morali narediti peš.

Obetale so se nam spet lepe reči. Čez teden dni je prišla karavana s praznimi mulami, katere naj bi odnesle vse orodje v Riš. Takoj, ko mo karavano odpravili proti Rišu, smo imeli ves teden prosto. Vse naše delo je bila priprava na pot. Pripravljali smo se ponajveč e temeljitim postavljanjem.

Četrtega oktobra zgodaj zjutraj smo odpotovali proti Fezu. To se pravi, najprej v Riš. Dobili smo na pot hrane vsaj za dva dni. Ta naj bi nam zadoščala za pot do Riša, kjer bi naj dobili hrano za naprej.

Prvi dan smo prekorčili sedemdeset kilometrov. Dan je bil strahovito vroč. Tudi vode je že ta dan nekaterim manjkalo in smo precej žeje pretrpeli, preden smo se zvečer utaborili. Namestili smo se ob vodi, kjer smo se lahko dobro umili.

Dospeli smo do mesta ravno ob sončnem zahodu. Rdeča luč se je razlivala čez bele zidove, čez stolpe, čez strehe,

Zrl sem na čudovito mesto pred sabo, ki se je kopalo v luči večernega sonca.